

Ad: _____
Soyad: _____

Tarih: _____

ÖABT Özel Eğitim: Engel Grupları ve Temel Tanımlar

ÖABT Sınav Hedefi ve Başarı Kriterleri

Hedef: ÖABT kapsamındaki 11 temel yetersizlik alanını akademik düzeyde analiz etmek ve sınavda çıkan anahtar kavramları ayırt etmek. Yetersizlik türlerinin yasal ve tıbbi tanımlarını eşleştirebilirim. Her bir alanın sınavda çıkan 'Ayırıcı Tanı' özelliklerini belirleyebilirim.

11 Temel Özel Eğitim Alanı

1. Otizm (OSB) Sosyal etkileşim, iletişim ve tekrarlayıcı davranışlarla ilgili zorluklar.

2. Duygusal Davranış Bozuklukları Eğitim performansını etkileyen kalıcı duygusal veya davranışsal sorunlar.

3. İşitme Yetersizliği Dil gelişimini veya öğrenmeyi engelleyen kısmi veya tam işitme kaybı.

4. Zihinsel Yetersizlik Önemli ölçüde ortalamanın altında genel zihinsel işlevsellik ve uyum davranışı.

5. Ortopedik Yetersizlik Hareket kabiliyetini etkileyen hastalık veya yaralanma kaynaklı fiziksel yetersizlikler.

6. Diğer Sağlık Yetersizlikleri (OHI) Kronik sağlık sorunları (örneğin DEHB) nedeniyle sınırlı güç veya uyanıklık durumu.

7. Özel Öğrenme Güçlüğü Dili anlama veya kullanma bozuklukları (örneğin Disleksi, Disgrafi).

8. Dil ve Konuşma Güçlüğü Kekemelik veya bozulmuş artikülasyon gibi iletişim bozuklukları.

9. Travmatik Beyin Hasarı (TBI) Dışsal bir fiziksel kuvvetin neden olduğu sonradan oluşan beyin hasarı.

10. Görme Yetersizliği Düzeltmelere rağmen öğrenmeyi olumsuz etkileyen görme kaybı.

11. Çoklu Yetersizlik

Yoğun destek gerektiren eşzamanlı yetersizlikler (örneğin Zihinsel Yetersizlik ve Körlük).

ÖABT Pekiştirme: Vaka Analizi ve Ayırıcı Tanı

Sizce sınavda en çok karıştırılan iki kategori hangisidir? (Örn: ÖÖG ve Zihinsel Yetersizlik). Bu iki alanı ayıran en temel 'akademik ölçüt' nedir? Gerekçelendirerek açıklayınız.

Murat Vuranlar Akademi Notu: 11 engel grubunu ayırt ederken 'eğitim performansı' etkisini mutlaka arayın. Tanı için okul başarısının etkilenmesi şarttır.

Öncelik Planlama ve Karar Verme

Adım 1: Ana Liste

Arda'nın bugün yapması gereken 11 görevi var. Üstbilişsel planlama becerilerinizi kullanarak, başarılı bir okul günü için bu görevleri 1'den (En Önemli) 11'e (En Az Önemli) kadar sıralayın.

Sıra (1-11)

Günlük Görev

	Yarınki Matematik Sınavına çalışmak
	Sağlıklı bir öğle yemeği yemek
	8 ila 10 saat uyumak
	Okul çantasını hazırlamak
	2 dakikalık nefes egzersizi yapmak
	Yatak odasının zeminini temizlemek
	Video oyunları oynamak
	Süresi geçmiş kütüphane kitabını iade etmek
	Zor bir soru için öğretmenden yardım istemek
	Okuldaki sırayı düzenlemek
	Mağazadan yeni bir oyuncak almak

Adım 2: Karşılaştırmalı Durumlar

Bir öğrencinin en çok neye ihtiyacı olduğuna bağlı olarak öncelikler nasıl değişir? Aşağıdaki iki öğrenciyi karşılaştırın.

Durum A: Akademik Odak

Selin'in temel hedefi notlarını yükseltmek ve tüm ödevlerini bitirmektir.

Selin'in 1 numaralı önceliği nedir?

Durum B: Fiziksel/Davranışsal Odak

Caner'in temel hedefi gün boyunca sakin, odaklanmış ve sağlıklı kalmaktır.

Caner'in 1 numaralı önceliği nedir?

Çıkış Bileti: Biçimlendirici Değerlendirme

Başarılı bir öğrenci için ilk 3 genel önceliğinizi listeleyin:

Gerekçenizi açıklayın. Bunlar neden en önemlileridir?

Murat Vuranlar Akademi: Özel Eğitim Alanları Önemli Notlar

Sınavlarda en çok çıkan anahtar kavramlar ve 'Önemli Terimler' çalışma rehberi.

1. Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB)

Anahtar: Sosyal etkileşim ve iletişimde yetersizlik.

Önemli Terim: Takıntılı ilgi alanları ve rutinlere aşırı bağlılık ayırt edicidir. Erken tanı kritiktir.

2. Duygusal ve Davranış Bozuklukları

Anahtar: Uygunsuz davranış/duygu türleri, mutsuzluk.

Önemli Terim: Tanı için bu durumun 'uzun süreli' olması ve 'eğitim performansını' etkilemesi şarttır.

3. İşitme Yetersizliği

Anahtar: İşitme duyarlılığının kaybı.

Önemli Terim: Dil gelişimi ve akademik başarı doğrudan etkilenir. Cihazlandırma sonrası 'işitsel rehabilitasyon' esastır.

4. Zihinsel Yetersizlik

Anahtar: Zihinsel işlevler ve uyumsal davranışlarda sınırlılık.

Önemli Terim: IQ skoru 70 ve altı olması tek başına yetmez; günlük yaşam becerilerinde de yetersizlik aranır.

5. Ortopedik Yetersizlik

Anahtar: Kas, iskelet ve eklem sistemindeki bozukluklar.

Önemli Terim: Temel sorun 'erişilebilirlik' ve 'hareket' kısıtlılığıdır. Zihinsel bir engel eşlik etmeyebilir.

6. Diğer Sağlık Yetersizlikleri (OHI)

Anahtar: Kronik veya akut sağlık sorunları (DEHB, Diyabet vb.).

Önemli Terim: Güç, canlılık veya uyanıklıkta sınırlılık vurgusu yapılır. En sık DEHB bu grupta değerlendirilir.

7. Özel Öğrenme Güçlüğü (ÖÖG)

Anahtar: Dinleme, konuşma, okuma veya matematik süreçlerinde bozukluk.

Önemli Terim: Zekası normal veya normalüstüdür. En sık rastlanan özel eğitim kategorisidir.

8. Dil ve Konuşma Güçlüğü

Anahtar: Sözel iletişimi engelleyen bozukluklar.

Önemli Terim: Artikülasyon, ses bozukluğu ve akıcılık (kekemelik) temel alt alanlardır.

9. Travmatik Beyin Hasarı (TBH)

Anahtar: Dışsal fiziksel bir darbe sonucu beyinde hasar.

Önemli Terim: Doğuştan gelmez, sonradan oluşur. Bilişsel ve fiziksel işlevlerde ani değişimler görülür.

10. Görme Yetersizliği

Anahtar: Görme gücünün tamamen veya kısmen kaybı.

Önemli Terim: Eğitimde Braille (kabartma yazı) veya büyük puntolu materyaller ana desteklerdir.

11. Çoklu Yetersizlik: İki veya daha fazla yetersizliğin bir arada bulunması (örn: kör-sağır). Sadece bir engel türü için sağlanan hizmetler bu öğrenciler için yeterli değildir; yoğun ve eşzamanlı destek gerekir.

Murat Vuranlar Akademi Notu: ÖÖG'de zeka normaldir, Zihinsel Yetersizlik'te ise 70 altıdır. Bu iki alanı ayıran en keskin çizgi IQ puanı ve uyumsal becerilerdir.

ÖABT Özel Eğitim Alan Bilgisi: Deneme Soruları

ÖABT formatında hazırlanmış, kategorilere yönelik pekiştirme soruları.

1. Soru: Sosyal etkileşimde sınırlılık, göz kontağı kurmama ve tekrarlayıcı (stereotipik) davranışlarla karakterize olan yetersizlik türü aşağıdakilerden hangisidir?
- a) Özel Öğrenme Güçlüğü (ÖÖG)
 - b) Zihinsel Yetersizlik
 - c) Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB)
 - d) Duygusal ve Davranış Bozukluğu
 - e) İşitme Yetersizliği
2. Soru: Zekâ düzeyi normal veya normalin üstünde olmasına rağmen okuma (disleksi), yazma (disgrafi) veya matematik (diskalkuli) alanlarında belirgin güçlük yaşayan bir öğrenci hangi kategoride değerlendirilir?
- a) Zihinsel Yetersizlik
 - b) Özel Öğrenme Güçlüğü
 - c) Duygusal ve Davranış Bozukluğu
 - d) Diğer Sağlık Yetersizlikleri (OHI)
 - e) Dil ve Konuşma Güçlüğü
3. Soru: Bir öğrenciye "Duygusal ve Davranış Bozukluğu" tanısı konulabilmesi için aşağıdaki temel şartlardan hangisi aranır?
- a) A) Bu durumun en az 6 ay sürmesi ve akademik başarıyı etkilemesi
 - b) B) Bu durumun sadece ev ortamında görülmesi
 - c) C) Öğrencinin IQ puanının 70'in altında olması
 - d) D) Sadece sınav dönemlerinde kaygı yaşanması
 - e) E) Fiziksel bir engelinin bulunması
4. Soru: DEHB, diyabet ve epilepsi gibi kronik rahatsızlıklar nedeniyle eğitim performansında güç, canlılık veya uyanıklık sınırlılığı yaşayan öğrencilerin dahil edildiği kategori hangisidir?
- a) Travmatik Beyin Hasarı
 - b) Ortopedik Yetersizlik
 - c) Çoklu Yetersizlik
 - d) Diğer Sağlık Yetersizlikleri (OHI)
 - e) Görme Yetersizliği
5. Soru: "Zihinsel Yetersizlik" tanısı için gerekli olan iki temel bileşen aşağıdakilerden hangisidir?
- a) 70 ve altı IQ – Uyumsal davranış sınırlılığı
 - b) 85-115 IQ – Akademik başarı
 - c) 90 ve altı IQ – Fiziksel engel
 - d) 70-80 IQ – Sosyal uyumsuzluk
 - e) 100 IQ – Dil gelişimi

Murat Vuranlar Akademi Notu: Sorularda 'uzun süreli' ifadesi geçiyorsa Duygusal ve Davranış Bozukluğu seçeneğini mutlaka kontrol edin.

ÖABT Özel Eğitim: Ayırıcı Tanı Uygulama Sayfası

Kavramları analiz et, anahtar kelimeleri yakala ve boşlukları uygun yetersizlik türüyle doldur.

Bölüm 1: Kritik Ayırıcı Tanı Bilgisi

1. Zekası normal veya normalin üstünde olan bir çocukta görülen akademik başarısızlık _____ grubuna işaret ederken; IQ puanı 70 ve altı olan çocukta _____ tanısı düşünülür.
2. _____ kategorisindeki bir öğrenci için en temel belirleyici 'uyanıklık, güç ve canlılık' sınırlılığıdır (Örn: DEHB veya Diyabet).
3. Sosyal etkileşimde sınırlılık ve tekrarlayıcı davranışlar _____ spektrumunun anahtar kavramlarıyken, kekemelik ve artikülasyon sorunları _____ güçlüğü alanına girer.
4. Bir yetersizliğin _____ olarak adlandırılması için dışsal bir fiziksel darbe ile 'sonradan' oluşması şarttır.
5. Görme kaybı yaşayan bir öğrencinin eğitiminde _____ alfabesi ve büyük puntolu materyaller 'ayırıcı' destek araçlarıdır.

Bölüm 2: Vaka-Kategori Eşleştirme (Anahtar Kavramlar)

- A.** "Arkadaşlık kurmakta zorlanıyor, ellerini sürekli çırpıyor ve rutini bozulunca öfke nöbeti geçiriyor."
- B.** "Söylenenleri duyuyor ancak bazı sesleri (r, s, l) tam olarak çıkaramıyor, konuşması zor anlaşıyor."
- C.** "Okulda sürekli mutsuz görünüyor, sebepsiz korkular yaşıyor ve bu durum 1 yıldır devam ediyor."
- D.** "Zekası 120 (üstün), ancak okuma yaparken harfleri karıştırıyor ve çok yavaş okuyor."
- E.** "Hem zihinsel yetersizliği var hem de ileri derecede görme kaybı. Yoğun destek ihtiyacı duyuyor."
- F.** "Yürümekte zorluk çekiyor, tekerlekli sandalye kullanıyor ancak akademik başarısı çok yüksek."

**Not: Cevap alanlarına; OSB, ÖÖG, Zihinsel, Ortopedik, Dil-Konuşma, Çoklu, DDB veya OHI kısaltmalarını veya tam isimlerini yazınız.*

Murat Vuranlar Akademi Notu: Vaka analizlerinde anahtar kelimelerin (rutin, IQ, dışsal darbe vb.) altını çizmeyi alışkanlık haline getirin.

Murat Vuranlar Akademi: ÖABT Özel Eğitim Sınav Stratejileri ve Son Notlar

Sınav Kazandıran 5 Altın Strateji

- **Anahtar Kelime Avcılığı:** Soruda 'sosyal etkileşim' varsa OSB'ye, 'akademik makas' varsa ÖÖC'ye, 'IQ < 70' varsa Zihinsel Yetersizliğe gidin.
- **En Az Kısıtlayıcı Ortam:** Yerleştirme sorularında her zaman öğrencinin akranlarıyla en fazla vakit geçirebileceği (Kaynaştırma/Bütünleştirme) seçeneği önceleyin.
- **Yasal Süreç Takibi:** Tanılama sürecinde önce tıbbi (hastane), sonra eğitsel (RAM) tanılama yapıldığını unutmayın.
- **BEP Birimi:** BEP'i hazırlayan ekibin üyelerini ve görevlerini iyi bilin; öğretmen her zaman 'uygulayıcı' ve 'geliştirici'dir.
- **Ayırıcı Tanı:** DEHB'nin 'Diğer Sağlık Yetersizlikleri' grubunda olduğunu, Travmatik Beyin Hasarı'nın sonradan oluştuğunu kodlayın.

11 Engel Grubu İçin Hafıza Kartları (Kısa Kodlar)

1. **OSB:** Sosyal + Rutin + Stereotipi
2. **Zihinsel:** IQ < 70 + Uyumsal Beceri Eksikliği
3. **ÖÖG:** IQ Normal + Okuma/Yazma/Matematik Güçlüğü
4. **DDB:** Uzun Süreli Mutsuzluk + Akademik Etki
5. **İşitme:** Dil Gelişimi + İşitsel Rehabilitasyon
6. **Görme:** Braille + Büyük Punto + Bağımsız Hareket
7. **OHI (Diğer):** Kronik (DEHB, Şeker) + Güç/Uyanıklık Kaybı
8. **Ortopedik:** İskelet/Kas + Erişilebilirlik (Mimari)
9. **TBH:** Dışsal Darbe + Ani Fonksiyon Değişimi
10. **Dil-Konuşma:** Artikülasyon + Kekemelik + Akıcılık
11. **Çoklu:** Eşzamanlı Yetersizlik + Yoğun Destek

Geleceğin Özel Eğitim Öğretmeni,

ÖABT süreci sadece bir sınav değil, özel gereksinimli çocukların hayatına dokunacak uzmanlığın ilk adımıdır. Kavramlara hakimiyetin, vakalara yaklaşımın ve azmin seni başarıya taşıyacak. Sen onlara 'yapabilirsin' demeye hazırlanırken, biz de senin başaracağına inanıyoruz!

Sınava girmeden önce en çok tekrar etmeniz gerektiğini düşündüğünüz özel eğitim alanı hangisidir? Not alınız: